

***Mycoplasma bovis* (*M. bovis*)**

Aiheuttaja

- *Mycoplasma bovis* -bakteeri (soluseinätön pieni mykoplasmoihin kuuluva bakteeri).
 - on herkkä kuumennukselle ja desinfiointiaineille.
 - säilyy elimistön ulkopuolella kosteassa ja viileässä ympäristössä.
 - ei ole herkkä mikrobilääkkeille, joiden teho perustuu soluseinän tai sen synteessin heikentämiseen.

Esiintyvyys

- Nautojen tauti
- Suomessa todettu ensimmäisen kerran marraskuussa 2012 vasikkakasvattamossa hengitystietulehduksen muodossa Pohjois-Savossa. Tartunta on siitä lähtien aiheuttanut hengitystieoireiden lisäksi korva- ja niveltulehduksia useissa nautakasvattamossa. *M. bovis* -utaretulehduksia on todettu n. 0,3%:lla lypsykarjoista.
- Ruotsissa todettu muutamalla nautatilalla vuonna 2012, ja tartuntoja on sen jälkeen löytynyt satunnaisesti. Tartunta on yleinen lähes kaikkialla muualla, mutta Norja on tiettävästi siitä vapaa.
- Euroopassa *M. bovis* on arveltu aiheuttavan 25 - 33% vasikoiden keuhkotulehduksista.

Leviäminen

- Leviää eläimestä toiseen suoran kontaktin kautta kosketus- tai pisaratartuntana.
- Voi levitä esim. maidon kautta lehmistä vasikoihin (utaretulehdusmuoto).
- Sperman kautta leviäminen mahdollista, jos sonnilla on akuutti infektiio (ilman antibioottisäystä myös keinosiemennyksen kautta, todettu pakastespermasta).
- Tilojen välinen leviäminen tapahtuu pääasiassa oireettomien ostoeläinten välityksellä, mutta on mahdollinen myös tartuntaa kantavien nautojen kanssa kosketuksessa olleiden työvälineiden, ihmisten, kuljetusajoneuvojen tms. mukana.

Itämisaika

- useimmiten 2 - 6 vrk

Aiheuttaa

- Taloudellisia tappioita (vasikoiden kasvutappiot, maidonmenetys).
- Ei tartu ihmiseen. Ei aiheuta muutoksia lihaan tai maitoon.

Oireet

- Usein tartunta on oireeton.
- Bakteeri pesiytyy keuhkoihin ja voi levitä veriteitse muualle elimistöön.

Tautimuodot

1. **Hengitystietulehdus**
 - Vasikoilla ja nuorilla naudoilla 20 - 50 % sairastuvuus karjassa akuutissa tartunnassa.
 - Lievä kuume, ruokahaluttomuus, kirkas tai märkäinen sierainvuoto, yskä, hengenahdistus.
2. **Moniniveltulehdus** vasikoilla ja lehmillä.
3. **Korvatulehdus** vasikoilla (korva(t) roikkuu, pää vinossa).
4. **Silmätulehdus** (samentumaa tai jopa märkäistä eritettä havaittavissa).
5. **Utaretulehdus**
 - Kaikenikäisillä hiehoilla ja lehmillä mahdollinen kaikissa lypsyvaiheissa (myös ummessaoloaikana).

- Maidontuotanto vähenee muutamassa päivässä rajusti, lähes lakkaa, maito vetistä tai verisen märkäistä, tulehtunut neljännes turvonnut (ei kuuma).
- Maidoneritys ei yleensä palaa normaaliksi, ja se saattaa olla alhaisempi vielä seuraavallakin lypsykaudella.
- Voi levitä verenkierron kautta tulehtuneesta neljänneksestä myös muihin neljänneksiin.

6. **Sonnien kives- ja rakkularauhasen tulehdus** (orchitis/vesiculitis)

- Siittiöiden laadun heikentyminen.
- Mykoplasma on osoitettu sekä tuoreesta että pakastespermasta → voi infektoida siemennetyn naudan ja johtaa luomiseen sikiön saadessa tartunnan.

Vastustus

- Ei virallisesti vastustettava eläintauti.
- ETT ylläpitää ***Mycoplasma bovis*** -vastustusohjelmaa: www.ett.fi
- ETT on laatinut pelisäännöt eläinkauppaan ja eläinnäyttelytoimintaan yhdessä nautasektorin kanssa.

Tyypillisiä mykoplasman aiheuttamia oireita ovat mm. vasikoiden korva- ja niveltulehdukset (roikuttavat ja ravistelevat korviaan) sekä lehmien utare- ja niveltulehdukset.

Kuvat:

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG